

ชื่อเรื่อง   รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านหัวดง
ผู้วิจัย   นางวัชรีย์ กาศสนุก
ปีการศึกษา   2564
คำสำคัญ   รูปแบบการบริหาร คุณภาพของผู้เรียน โรงเรียน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านหัวดง การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหารสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านหัวดง ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านหัวดง และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านหัวดง กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 60 คน ครูวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โรงเรียน จำนวน 60 คนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จำนวน 3 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังเคราะห์ผลการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านหัวดง จัดประชุมสนทนากลุ่ม และประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านหัวดง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการในการและแนวทางการบริหารสถานศึกษา สภาพปัญหา 1) นักเรียนปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลทดสอบการอ่าน อยู่ในระดับปรับปรุงมากกว่าร้อยละ 9.09 และอยู่ในระดับอ่านไม่ได้และไม่เข้าใจเรื่อง ร้อยละ 9.09 2) นักเรียนปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลทดสอบการอ่าน อยู่ในระดับปรับปรุงมากกว่าร้อยละ 5.35 และอยู่ในระดับอ่านไม่ได้และไม่เข้าใจเรื่อง ร้อยละ 10.89 3) ผลการทดสอบ NT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับพอใช้ 4) ผลการทดสอบ O-net ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับพอใช้ 5) ขาดแคลนครูตรงสาขาวิชาเอก 6) ขาดสื่อ นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และ 7) ขาดการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนการสอน ส่วนความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ดังนี้ 1) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3) สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณด้านจัดทำสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมและการวิจัยในชั้นเรียน 4) ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 5) ควรมีการประกวดวิธีการปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีการรวบรวมเพื่อเผยแพร่ด้วย

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี พบว่า สถานศึกษาดังกล่าว มีการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับสถานศึกษาและระดับกลุ่มโรงเรียน และมีกระบวนการบริหาร โดยใช้วงจรคุณภาพอย่างเป็นระบบ และมีการจัดตั้งทีมงานเพื่อทำหน้าที่ยกระดับคุณภาพผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม มุ่งเน้นไปที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการสนับสนุนการดำเนินงาน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผลการดำเนินงาน และการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จอย่างชัดเจน และองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ คณะกรรมการ กระบวนการ และตัวชี้วัด

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านหัวดง พบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านหัวดง ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ ประกอบด้วย 1.1) หลักการมีส่วนร่วม และ 1.2) หลักการเสริมพลังอำนาจ 2) คณะกรรมการและบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 2.1) คณะกรรมการที่มนำ 2.2) คณะกรรมการที่มทำ 2.3) คณะกรรมการที่มประสาน และ 2.4) คณะกรรมการที่มสนับสนุน 3) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 3.1) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3.2) การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3.3) การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3.4) การให้รางวัลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3.5) การปรับปรุงและพัฒนาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) ตัวชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 4.1) ด้านคุณภาพนักเรียน 4.2) ด้านคุณภาพครูผู้สอน 4.3) ด้านคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และ 4.4) ด้านคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้ทรงคุณวุฒิให้การยอมรับในร่างรูปแบบและได้เสนอแนะให้ปรับเพิ่มรายละเอียดในร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านหัวดง ให้เขียนเป็นแผนภูมิกิจกรรม และปรับปรุงรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละกระบวนการบริหารให้ชัดเจนปรับบทบาทที่ซ้ำซ้อน และลดตัวชี้วัดให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านหัวดง พบว่า กลุ่มทดลองมีผลการปฏิบัติตามรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านหัวดง ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)